

sa takovim instrumentima kao što su transporter i linearno mero, spojena sa neželjenim odstupanjima u njenim rezultatima. Ipak, mi ćemo videti, da je i pored svega toga ova metoda i brža i ekonomičnija, naročito kod izravnanja trougla u triangulaciji i izravnanja poligonih vlakova i da ona pruža sasvim savremene rezultate.

Ali — da bi rešavanje pojedinih zadataka ispalo još modernije i elegantnije, mi se možemo poslužiti jednim t. zv. vektornim instrumentom, koji nas sasvim oslobodava crteža i time omogućuje jedno čisto mehanično a i mnogo tačnije rešenje.

(Nastaviće se.)

П. М. Д.

Организација одржавања Катастра.

Закон о реорганизацији финансијске струке од 8. марта 1929. године, предвиђа као подручне органе Одељења катастра и државних добара: Отсеке при финансијским дирекцијама и Кат. управе. Правилник о раду и надлежности отсека за катастар и државна добра финансијских дирекција и о раду и надлежности кат. управе, као и решења где ће се основати Кат. управа доноси Мин. финансија. На територији целе државе досада су основане 103. Кат. управе са седиштем у Љубљани, Новом Месту, Крањв, Кочевју, Кршком, Цељу, Словенграду, Марибору, Птују, Мурској Собати, Загребу, Вараждину, Сиску, Карловцу, Огулину, Сењу, Госпићу, Бјеловару, Копривници, Сплиту, Хвару, Макарској, Книну, Сињу, Шибенику, Преко, Бенковцу, Бања Луци, Приједору, Јајцу, Кључу, Бос. Петровцу, Бос. Крупа, Бос. Новом, Гломачу, Тешњу, Прњавору, Бос. Градишкој, Осијеку, Слов. Пожеги, Вировитици, Нашицама, Винковцима, Пакрацу, Шиду, Брчком, Деревенти, Градачци, Новом Саду, Сомбору, Суботици, Сенти, Вел. Бечкереку, Бос. Паланки, Панчеву, Вршцу, Земуну, Сремској Митровици, Бијелини, Сарајеву, Фочи, Рагатици, Вишеграду, Среберници, Зворнику, Тулзи, Маглају, Мостару, Зеници Високој, Рагатици, Травнику, Бугојну, Љубушкама, Дувну, Коњицу, Невесињу, Билећу, Столцу, Требињу, Дубровнику, Катору и Санском мосту. На територији новог премера основане су следеће Кат. управе: у Београду, Скопљу, Битољу, Струмици, Пећи, Смедереву, Вел. Градишту, Боготићу, За-

брежју, Убу, Крагујевцу, Аранђеловцу, Младеновцу, Смедер. Паланки. Надлежност ових Катастарских управа обухвата 228 политичка среза, што значи да просечно свака Кат. управа има 2,21 политичка среза, а истовремено скоро све вароши и варошице у доделеним срезовима. Правилник о раду и надлежности Отсека за катастар и државна добра финансијских дирекција и о раду и надлежности Кат. управа одређује за Кат. управе следећи делекруг рада :

- 1) Да непосредно воде техничко и пореско одржавање катастра и класирање земљишта ;
- 2) да врше извиђаје ради ослобођења од пореза и других повластица на пореска земљишта према постојећим прописима;
- 3) да сваке године до одређеног времена закључују књиге и са разрезаним порезом на земљишта предају Пореским управама, а истовремено о томе поднесу извештаје Финансиској дирекцији.
- 4) да прегледају и одобравају мање радове цивилних инжињера и геометара око деобе парцела;
- 5) да дају изводе из оних катастарских елабората, који су код њих на чувању;
- 6) да воде правну и стварну евиденцију о свим државним добрима која се налазе на њиховом подручју, било да управља њима Одељење катастра и држав. добара, било да су дата на руковање другим Министарствима;
- 7) да сакупљају и бележе приликом теренских радова, као и од подручних општина месне цене пољопривредних производа.

На главној годишњој Скупштини у Љубљани донесена је у погледу делокруга рада и броја особља, који тај делокруг рада изводи, једна тачка резолуција која гласи : *„Да се умоли Мин. финансија да повећа број особља при финансијским дирекцијама Савске и Дравске бановине, да би се могли на време посвршаваћи прописани радови, без продужавања уредовних часова или пребацивати земљарину на Пореске управе.“* Из реферата појединих секција подвесених на Скупштини у Љубљани, констатовано је, да је рад по Кат. управама у застоју и поред напорног и прековременог рада, услед сувише малог броја особља. Утврђено је да скоро сваки геометар, запослен на раду код Кат. управа, има просечно 1,50 срез у свом подручју, који је дужан да у одређеном року посвршава све послове, а то је техничка немогућност. Пошто нам техничка

могућност неозвољава, да у овом броју, статистички изложимо рад геометара по Кат. управама у свим Бановинама, то ћето се овога пута задржати на реферату секције Дравске бановине, тим пре што се и сама резолуција односи на Савску и Дравску бановину, ма да су прилике у другим Бановинама истоветне.

Дравска Финансијска дирекција има на свом подручју 12 Кат. управа, којима је стављено у дужност да извршују доделену им радове око превођења поседовних промена за 2173 Кат. општине.

Пре реорганизације финансијске струке и службе на основу Закона о реор. фин. струке од 8 марта 1929 год. Кат. управа, односно уреди за евиденцију земљишта пореског катастра, имале су по ранијим Законима задатак у главно и непосредно водити техничко и пореско одржавање катастра, класирање земљишта и израду копија планова и преписа. кат. елебората.

Очигледно је, да се је са проширеним делокругом Кат. управа и услед промета земљишта, који је из године у годину све више растао, сам рад се је у великој мери повећао. Након 1918 год. почеле су наше вароши и варошице да се шире, а њихово становништво се је повећало до данас за 25—30% (Сама Љубљана се је са бројем становништва повећала за 20.000). Комуникације су се у многоме увећале, изградњом путева и железница. Све ово повећало је рад Кат. управа за најмање $\frac{1}{3}$ од оног пре рата.

Услед тога било би логично, да се је и број кат. особља повећао за $\frac{1}{3}$. Ако упоредимо чиновнички шематизам из 1912. год. видимо да је онда било на територију Дравске финансијске дирекције код Кат. управа запослено 35 геометара и 10 геометарских приправника, т. ј. 45 техничара, а манипуланата, помоћника и дневничара 27. Укупно је било запослено 72 особе. Данашње стање особља износи 16 геометара, 9 геометарских приправника, т. ј. 25 техничара. А доле архивских чиновника и архивских приправника 17 и 17 дневничара. Укупни број особља износи 59. У 1912. години било је код Кат. управа 13 више него данас, и ако би било потребно да се број повећа за $\frac{1}{3}$ према послу, тако да би Кат. управе морале имати према 1912. год. укупно 96 службеника. Те према томе постоји мањак од 37 или 62%.

Потребно је напоменути да ни у 1912. години Кат. управе нису биле особито снабдевене особљем, те је особље морало

и онда радити пуном паром, да би се могао извршити задатак. *Последица малог броја особља је, да се мора сваке године редовићо у зимском периоду продужити радно канцеларијско време за неколики сајти, кроз пар месеци, а да у пркос томе ниједан посао није завршен на време, да се раду не може поклонити она пажња и савесност, који је баш за рад Кап. управа потребан највише, да се не може подржавати свих пописа које Правилник о одржавању катастра предвиђа, да се законски редовни годишњи одмор не може искористити у потпуности, као и то да службеник није у стању да поправи своје оскудно стање.* Ради илустрације рада, којег су морале извршити кат. управе, на подручју Дравске финансијске дирекције са властитим особљем наводимо следеће, а за зимски период 1931/32 год.

1) Технички радови.

Било је потребно извршити промене у 1256 Кат. општина, тако да је припало на једно техничко лице 51 Кат. општина. Тај рад садржао је картирање, учртавање у катастарске планове, као и рачунање површина промењених парцела. Рад је требало обавити за 27.000 парцела, поред тога саставити 3.600 пријавних листова и приложити копије плана промењених парцела. Осим тога потребно је да се изради 131 копија плана по поручбини, 73 приватна премера за рачун странке, прегледати и оверити 730 деобних нацрта цивилних геометара, као и других државних и самоуправних власти.

2) Писарски радови.

Писмени радови Кат. управа, обухватили су послове које је морало извршити канцеларијско особље за 2173 Кат. општина на основу 25.000 одлука и пријава за 34.350, преноса посуда за 60.300 парцела. Ове промене требало је провести по катастарском операту и у распореду земљарине. Осим тога било је извршених преписа из кат. операта на захтев државних власти или приватних странака за најмање 5000. У тој години морало се је добавити опширне податке за састав матичних књига и књига закупа. Било је потребно примање и саслушавање странке, као и извршити друге административне радове. Ти радови били су у прошлом зимском периоду завршени у већини случајева тек крајем јула, а не до 15 маја како је то Закон предвидео, и поред свих прековремених радова, Напомињемо да нису били завршени за тај период ни све теренске предрадње. Тако нису били у летњем периоду

1931 год. извршене периодичне ревизије, које су Законом предвиђене, на доле пријављени премери и остала премеравања, за које се је била указала потреба, нису се радови могли завршити, до одређеног рока, неможе се ни у зимско доба исказати потребан резултат рада.

Нису се могли учртати у планове сви аграрни случајеви ново премерени бановински путеви, а све ради оскудице у особљу, и пред максимума уложеног труда и воље особља да при вршењу кат. службе, несме штедеи ни труда, ни времена, а са највећом марљивошћу и савесношћу, обављало и обавља своју дужност, Ако би писарске послове радило само канцелариско особље, онда би остало на појединца да изврши рад око промена у 64 кат. општини, са 1010 случајева и 1800 парцела. При закључку, а и међу зимским радом треба увек саставити статистику као и о закључку, што природно проузрокује увек губитак времена. *Коме је познаји рад Каш. управа шај не би могао мислити данас на редукцију Каш. особља и ако је господарска депресија, већ само о оштерећењу како техничког шако и канцелариског персонала.* Услед реорганизације финансиске службе, са којом је Катастарска управа постала и пореска, радови су се разгранали у толикој мери, да се данас запостављају технички радови, а који су у првом реду задатак геометра. Неминовно, потребно је, у интересу службе, да се повећа број стручног особља, јер све донде, док је само једно једино техничко лице дужно да сврши све техничке послове у једноме срезу, што просечно и не долази на сваки политички срез по једно стручно техничко лице, радови ће бити у застоју, нагомилаваће се из године у годину, док једног дана не буде све доцкан. Поред тога, а у недостатку стручног особља, могло би се за мање важне техничке радове (учртавање и копирање) употребити манипулативни чиновници у место геометра, а нарочито код већих управа. На основу предњих излагања, као и реферата осталих секција, донесена је предња тачка резолуције.

Излажући ово стање, које данас влада по катастарским управама, чинимо ово у најбољој намери, верујући да ће ме-
родавни фактори учинити све што је могуће, да се омогући правилно и уредовно обављање послова, како техничка страна катастра, услед овог застоја не би и даље трпела.

Геометар Шуковић Петко

Живот и рад геометра у селу.

Реч геометар грчка, управо интернационална и одавно запажена у другим земљама, а и код нас није тако нова, али већином непозната у ширим народним слојевима. У нашој Држави виднији појмови о геометру постали су онда када је донета одлука о извршењу катастра. Увидевши брзу и неопходну потребу катастра и његову неоцењиву вредност за појединца и Државу, прибегло се школовању младих и здравих људи, са којима се решава овај тешки задатак и постиже циљ, који носи срећу и благостање Држави.

Упознати самог — себи — велико је! Држава се потпуним катастром велика је. Ови млади људи са шест разреда гимназије и две године стручне школе, са великим напорима свршене, одлазе на извршење овог великог задатка. Уложивши све своје да се добије право за рад — стекне стручно знање и признање — онда се положи света Заклетва за верност и савесно извршење повереног му посла.

Тако обавезани разишли се по разним крајевима наше државе, а највише по селима да решавају свој задатак.

Првих пролетних дана дође се у неповнато село, обично двојица заједно, и прва им је брига да нађу себе склониште и канцеларијске просторије. Зна се, какав се стан и храна може добити на селу. Постоља: кревет са слемарицом и поњавом; а за јело: 2—3 јаја, соли, сланине, сира и леба, па сваки дан тако. Пошто се тако смести полази се на посао. Посао се састоји у извршењу катастра у том селу (катастарској општини).

Катастар талијанска реч—значи порезница — опширније речено:

Покупљени податци појединих сопственика са терена, о квалитету и квантитету земље, који служе за правилно опорезивање земљишта и техничке сврхе. Посао технички и врло тежак. Његове компликације при извођењу може увидети само онај који на томе ради, зато непотребно објашњавати; једино то под каквим се околностима извршује.

Док се дође до извршења посла увек смо у затегнутим односима према нашем сељаку; доведени до тога својим задатком. Овом приликом геометар не мери земљу из авијона него слободно гази по свима парцелама сопственика; и сво-

јим ходом и задржавањем на местима угази: усева, сече шуму, осече неку грану воћњака, изразваљује ограде и све то непријатности су сељаку. Самим тим смо у конфликту, а поред тога њихово мишљење о званом „господину“ није повољно, а нарочито о геометру бојећи се да му порезу не повећају и тиме га са катастром не упропасте. Увек каже: „Могли смо без катастра, од како је свијет постао били смо без катастра, па били смо на бољем положају него ли данас кад га оснивамо“. Сељак је озлојеђен са свих страна, тражи одушка свукуда и чини му се све је неправдо па мрзи на све. Већином са таквим људима геометар има посла сваког сата и тражи сваки начин да остану у вољи, јер једино у таквом стању омогућен му је брз и тачан посао. Недељом геометар објашњава најтоплијим речима важност катастра и његову корист за сваког појединца, упозна их са потребама при извођењу посла, скрене пажњу за чување постављених објеката од стране геометра, узгредно их замоли да се геометру изиђе у сусрет, онолико колико се тражи од њих, за њихову корист; упозна их са законским последицама у негативном случају. Неки пажљиво саслушају, док други решавају своје домаће нужде, ни бриге га за геометра и његове приче. Испунивши све законске прописе геометар почиње рад и већ првих дана познаје га цело село. Чују се приче и коментари оваков онаков; изгледа им све чудно, јер овај посао сада први пут виде.

Ради се скоро сваки дан, само да би се удовољило оно што се тражи, а посао био што бољи и савеснији. Ради се дању и ноћу, по сунцу и киши, изложени свим непогодама, напорно умно и физичком, без икаквог душевног задовољства.

Ако се узме један нормалан радни дан са повољним временским приликама, изгледао би овако. Рано се устане и са изласком сунца два геометра и два радника са својим потребним стварима излазе на терен. Путује се понекада од 1—2 сата пољем, долинама, брдима зависи какав је терен, а претежно брдовит. Када се дође до одређенога места по неки пут тако уморни и јадни; задихали се сви у голој води од зноја и умора. Из здравствених разлога не смемо се одморити на неком поветарцу него одмах почиње мерење основне мреже, па онда појединих парцела. Тако звани „шеф групе“ узима скицу и црта положај сваке парцеле, на том месту где смо стали и мери сваку уздуж и попречно и у њој

упише чија је и шта је; а овај други звани „помоћник“ стоји код инструмента као свезан и узима податке, како би се свака та парцела тачно могла ставити на план са одговарајућим димензијама. Овај први има више посла са сељацима и зато има више неприлика; тешкоће уписа правог поседника, сукоби због спорних земљишта, изналажење праве међне линије и разних питања добачених од сељака, на које и у раду треба да се одговори. Он по цео дан налази се на сунцу и стално наређује шта да се ради и како да се ради. Трчи доле горе, прескаче, пробија се свуда да стигне, тачно да измери и довољно да уради. Била шума, бара, река, поток, пут свуд мора стићи и видети, све мора измерити и записати. Од свега тога физичког рада тешко је уморан од непрестаног ходања, а још теже провлачење кроз шуму и трње, прескакање великих жичаних и дрвених ограда, гажење росе, докивање са радником и разна објашњења са сељаком. Овај други код инструмента стално на ногама, и само пише и рачуна.

Око 12 часова одмор — да се испуни формалност ручка, донете са собом суве хране. Одмор са ручком траје $1\frac{1}{2}$ сат, по некад ни толико, па опет на исти посао и тако цео дан док мрак не ухвати.

У току дана изложени разним непријатностима и љутњама због непослушности и грешке радника и тврдоглавости сељака, што све делује на живце и здравље човека.

Који се не би љутио на радника када му се каже уради овако и пази на све што ти се рече; а он из незнања то схвати олако па н. пр. однесе значку у цев, а тамо нађе рупу где је цев пуну воде, а време хладно, он да се не би мучио побије значку у рупу и центрише ван цеви и геометар мери угао на такву значку и тек при прелазу види шта је он урадио. Или успрси се неки сељак где је имање у спору, па се секиром у руци ни за живу главу не да да се мери имање. Узалуд сви наиори па после дужег објашњења једва се с њим изађе аа крај. Има таквих типова што уживају у свађи, воле наружити и увредити где се чује име чије и не чује, прави изазивачи неки „дрвени адвокати“ и „мудраци“ хрђаво их је срести на путу а камо ли са њима општити. Пуно и пуна таквих примера сусреће геометре; на сваком кораку тешке борбе и треба нарочите конструкције за издржавање свега. Тако малаксао враћа се у канцеларију и свршава канцеларијски посао, тако по неки пут остане до 10—11 часова

и више у вече. Онда иде спавати 4—5 ређе 7 часови и сутра дан опет на исти посао и приљке. Ово рецимо лепог временског дина, али када ухвати киша, блато, ветар и снег, онда душевно стање геометара је ужасно, јер све делује на његово здравље. Замислите како му је, кад се враћа са посла хладан, мокар, каљав и уморан од свега и долази кући без икаквог дочека и сам се брине о свему. Овако стање у неповољним климатским местима човека потпуно упропасти. За цело време теренске сезоне и уопште геометар живи скоро без икакве друштвене разоноде и уживања које имају други државни чиновници, Уморни од физичког и умног реда, угњављени животом у селу, геометар је доведен у такав положај да у судбину будућег живота ни мало вере и наде нема. У оваквом животу и раду проведе најлепше време своје младости па ако жив остане: у младим годинама снага ће га оставити па онда му ништа не треба. Све су борбе тешке, али са природом и земљом која са свијем влада најтеже!

Све ово без имало увеличавања, јер све је забележено видним примерима и учестано трагичним завршетцима младих живота појединих геометара. Живот изложен најлакшим мистериозним случајевима ретким у целом свету, а камо ли у држави. Најновији пример, трагична смрт геометра Вешовића може свакоме објаснити стабилност живота геометра у селу,

Оваквим темпом и начином рада живот геометарског сталежа из дана у дан ће падати у очајање, што неће бити видно само међу нама који то издржавамо, него и у ширим слојевима народа, а онда ће бити доцкан.

Питамо се зашто све тако и како да се ублажи?!

Кратак одговор био би следећи:

Не, не кукамо противу нашег тешког рада и његовог начина извођења, јер је позив такав — струка је таква и изабрали смо је.

За све то тражимо правним путем заслужену духовну помоћ, материјалну накнаду, увиђавност и признање које данас немамо.

Ако је лојална потреба живота за највећу људску заједницу да дајемо — ево нас. Али зато у овом случају да нам се учини правна могућност и да да воља за рад. Да се уочи наш живот и рад, а не потпуно да се забаци. Да се изађе у сусрет праведним и скромним жељама геометарског сталежа.

Да се здружимо и настојимо на ширењу духовног васпитања и стручног знања и да у тој правној заједници нађемо духовне помоћи. Све ово за корист и углед Државе.

Поред свега овога важно је напоменути, да данас међу геометарским сталежом влада стручно и друштвено некултурно заострење које се тешко лечи и у данашњем времену главу нам ломи; осећамо, а дремамо, и тргнути ћемо се када буде доцкан. Амбиције и каријере су добре, али не на штету моралну и материјалну других.

Ето ово је укратко речено о животу и раду геометарског сталежа и њихово ублажење у овако тешким приликама.

Геом. П. Р.

Задружна свест код геометара*)

После 3 године Задругиног постојења, Скупштина у овој години затиче свега 225 задругара. Да је број задругара заиста мали, с обзиром на број геометара у држави, то и у управни одбор задруге признаје, али одсуство геометара правда општим економским стањем и недостатком задружне мисли код појединаца. У исто време позива се на дужности задругара, да у своју околину задружну мисао пропагирају како би број чланова био већи. Доводећи ово у везу са констатацијом управног одбора, да више њих у Задругу ступају тек онда када им је кредит потребан, долази се до закључка да од 49 уписаних чланова у 1932 години, током 1933 године биће свакако више од половине брисано због неотплаћивања удела, а од неких ће се морати силом закона тражити наплата вздатих новаца.

Све ово горе изнето неповољно је по задружну мисао. Тим пре, јер број геометара у држави таман је толико велики, када би задружна мисао код сваког у довољној мери била развијена, да би данас Задруга располагала једним солидним капиталом, који би њеним члановима омогућио много што — шта, о чему ће овде другом приликом бити речи, као што је сличај на пример, код Задруге железничких службеника.

*) Коментар поводом извештаја Управног одбора о раду и стању „Задруге геометара за штедњу и кредит“ у пословној 1932 години.

Задружна свест код сваког геометра постоји, само код једног више, код другог мање, што и јесте разлог да је број уписаних чланова тако мали. Нама се чини да управни одбор у свом позиву, односно апелу, на дужности задругара да задружну мисао шире, није све учинило. Уприво нијн учинио оно што би било најбоље по задругине интересе, с обзиром на горе речено да задружна свест код сваког није подједнако развијена, и да није довољан само једногодишњи апел па да се постигне оно чему он тежи. Скромног смо мишљења, да би он морао наћи ефикаснији начин да код оних, код којих задружна мисао није довољно развијена, исту развије до тог степена да га у Задругу привуче сама замисао, а не кредит, који би у овом случају требао да буде од споредног значаја. И тада, када је задружна мисао изнад свега, Задругин капитал могао би се употребити корисније по саме задругаре, јер би кредит био минималан, узиман само у крајњој нужди, а корист од добро пласираног новца била би велика. У исто време отпале би жалосне чињенице да има и таквих, макар био један случај, који дозвољавају, да се наплата из Задруге подигнутог новца, врши од оних који су из чисте колегијалности; и другарства својим потписима гарантовали за њихово поштење, бојећи се наивно да им се не пребаци да нису довољно колегијални, ако не гарантују за њих.

Ми видимо једини начин да се у пуном броју дође до добрих задругара и чисте задружне мисли, која ће бити гаранције првом. А, с обзиром на горе речено, да управни одбор не чини добро када се ослања само на дужности својих задругара, не чинећи при том са своје стране готово ништа, што би допринело потпуном успеху, тај начин био би, да он — управни одбор узме од прилике улогу васпитача путем штампе и живе речи: Путем штампе, преко Гласника и летака, и живе речи у виду предавања, који је одлично средство за пропаганду и развијање ма какве мисли. Управни одбор једини је зато позван и као претставник Задруге и као фактор који располаже са довољно материјалних средстава.

У ту сврху потребно је отворити кредит, по нашем мишљењу минималан, да се штампају редци, од прилике, следећих садржина.

„Задруга геометара за штедњу и кредит постоји већ три године, а у њу је уписано свега 225 чланова. Због чега ни до дана ниси постао члан своје задруге, која је због тебе осно-

вана да те у невољи помогне, а у нужди да ти се нађе.?" Или „Сваки геометар, био он у служби државе или не, старији или млађи, морао би бити члан Задруге. Задруга је дом свих геометара. где су сви један другом равни, у коме ће се осетити благодати његовог постојења у пуној мери тек онда, када у тај дом буду дошли сви геометри, од првог до последњег, као његови радници и задругари.“

Такви и слични редци били би од велике користи задружној мисли, јер би појединце натерала да о Задрузи мисле више пута и са више успеха, него што је помисао на Задругу само у нужди, када се тражи начин како да се дође до јефтиног и брзог кредита.

Жива реч, као што рекосмо, исто тако задружној мисли била би од неоцењиве користи. Управни одбор тага рада могао би од прилике да учи ово: Сваког месеца у први празник после првог, када особље са терена долази у средишта среских секција да прими плату, да пошаље по једног свог члана чија би дужност била да сакупљеним геометрима одржи предавање, рецимо, „Сврха Задруге геометара за штедњу и кредит.“ Или, „Дужност геометара у и ван Задруге.“ Или „Право задругара у Задрузи геометара“ и т. д., о чему се за овакве прилике може говорити у циљу пропаганде и развијања задружне мисли. Ти чланови управе, у исто време могли би од стране Управног одбора бити опуномоћени, да врше упис нових и прикупљају отплате удела старих чланова, без обзира на њихову функцију у Задрузи.

Доласком чланова Управног одбора у редове оних који су стуб Задруге и срж њеног капитала, убила би се заблуда код њих да је Управни одбор Задруге скуп бирократа геометарског сталежа; Задруга би добила масу нових чланова, ако не са јасним, оно са доста прећишћеним појмовима о сврси Задруге у опште, а сваки члан Управног одборе враћао би се из средишта среских секција у Београду, са пуно новаца.

Задруга би, убеђени смо, оваквим начином пропагирањем задружне мисли, за врло кратко време дошла до повољних резултата. Можда већих у току од неколико месеци, него ли за ове три године њеног делања.

Ако Управни одбор има воље да сугестију прима и ако не потичу из његове средине, могао би у једној седници да дискутује и донесе закључке прожете идејом овог коментара. У противном, успеси Задруге биће минимални као и до сада.

јер апел упућиван једанпут годишње, остаће готово без дејства. Чини нам се, да тада не треба сву кривицу бацити на задругаре, што нису били способни са успехом задружну идеју да шире, нити пак на незадругаре, који задружну мисао довољно не познају, већ један део кривице пада и на Управни одбор, који није умео да учини оно што би било најбоље по Задругине интересе, из гордости да се служи оваквим средствима или равнодушности која се ослања на дужности појединаца.

Геом. Воислав Дракулић

Каква би требала бити у будуће полигона мрежа и комбинације.

Сви ми учећи стручну геометарску школу научили смо многе теоријске ствари које су скоро практичарима непотребне. Нама је у школи и обавезној пракси утучено у главу, да свака детаљна тачка треба да се сними непосредним путем т. ј. тахиметријом, или призмом. За овако неодговорно прецизно снимање намеће се питање, дали потребе катастра, (собзиром даје катастру најпотребнији облик и површна парцела) могу одговарати на утрошени новац за своју израду тако прецизним неодговорним снимањима.

Чему служи довијање комбинација, јер једни од наших претпостављених зато су, да се свака детаљна тачка мора снимити непосредним путем, док други одобравају снимање детаља и комбинацијама. Ако будемо принуђени да детаљ снимамо само непосредном методом, онда из нашег геометарског речника можемо потпуно избрисати речи: *пракса, довиљливост и досељливост*.

Они који су зато да се детаљ сними само непосредним путем дозволиће комбинацију само на терену треће категорије т. ј. на земљишту слабог квалитета или неплодно, неверујући да су комбинације тачан и чист рад.

То је варка. Комбинације су спас и једини излаз нарочито за снимање мањих вароши оне су много брже и чак тачније (о чему се може опширно говорити), ако се на тере-

*) Доносимо предњи чланак кол. г. Дракулића, с напоменом да се са његовим мишљењем не слажемо у појединостима. Наша је жеља да колеге на новом кат. премеру, како о горе наведеним комбинацијама, тако и о свим ком. које се примењују и за које мисле да су корисне, а нису предвиђене нити се од стране меродавних одобравају изнесу и преко Гласника претресу, како би кол. било јасно које комбинације су добре и до које границе се смећи. У колико буде примедба к' чланку кол. Дракулића донећемо у идућем броју.